

TREI EXPOZIȚII INTERNAȚIONALE DE MEDALISTICĂ LA BUCUREȘTI

de CONSTANȚA STIRBU
și RODICA PĂMFIL

Asemenea celorlalte genuri ale artelor plastice, arta medalistică traversează o epocă caracterizată de tendința de spectaculoasă inovare în domeniul limbajului. Cîștigurile dobîndite în experiența plastică a sec. al XX-lea se aplică cu succes și în domeniul miniatural înscris într-un cîmp circular, pe care, conform tradiției, îl numim medalie.

Comanda socială tot mai diversă și mai bogată, ca și necesitatea de a răspunde cu promptitudine, noile tehnologii de turnare, precum și posibilitatea emiterii unor tiraje mari, conferă medaliei contemporane un nou destin. Ea nu mai este un obiect privilegiat circulînd exclusiv în cercurile restrînse ale unei suprastructuri potentate, ci intră în inventarul de obiecte artistice care întîmpină aproape cotidian viața fiecăruia.

De la medalia cu caracter de distincție sportivă, de largă circulație în cele mai diverse medii, pînă la cea politică cu caracter aniversativ, de la cea comemorînd mari momente sau figuri ale istoriei și culturii unei țări, pînă la cea destinată unor acțiuni menite să concerteze către cauze nobile conștiința tuturor popoarelor, medalia cunoaște un înfînit cîmp de desfășurare socială.

Cele trei expoziții care ne-au adus la București mărturii despre dezvoltarea acestui gen în aria plastică contemporană-poloneză, rusă și cehoslovacă - au fost și ele un argument în acest sens.

Seria acestora a fost inaugurată în luna octombrie 1979 de expoziția medalistică poloneză, expoziție ce a reflectat o epocă de renaștere a acestei arte în Polonia, caracterizată prin variate forme de expresie individuală, specifică fiecărui artist în parte. Conținutul tematic umanist a acordat garanția succesului de care s-a bucurat și aprecierea cu care a fost întîmpinată de publicul românesc.

Cea de a doua expoziție, deschisă în luna decembrie 1979, - ne-a prezentat școala sovietică de medalistică cu însușirile ei, cu direcțiile ei tematice, cu diversitatea școlilor stilistice, oglindită în cele peste 130 piese.

Lucrările expuse au demonstrat rolul medaliei ca act de cultură, oferindu-ne o imagine sugestivă asupra creatorilor sovietici care s-au remarcat printr-o interpretare originală deosebită.

Temele întruchipate, dedicate vieții și activității marelui Lenin, unor momente din istoria poporului sovietic, eroismului său în marele război pentru apărarea patriei (1941-1945), operei de construire a socialismului, omului sovietic ziditor al unei lumi noi, ori vieții culturale în complexitatea manifestărilor ei, străbătute de idealurile generoase

ale umanismului și progresului istoric, au creat o imagine de sinteză asupra artei medalistice sovietice.

Expoziția cehoslovacă, deschisă în luna martie 1980, a reprezentat pentru publicul român o înflinire fericită cu arta medalistică a ultimului deceniu din această țară, traspunând prin acest eveniment medalistic o istorie care cunoaște vechi tradiții până în perioada epocii medievale.

Cei 55 de artiști cehi și slovaci, ce au expus un număr important de medalii cu teme din cele mai diverse domenii ale activității umane, cu o bogată gamă de preocupări, au demonstrat aderența lor la diversele stiluri ale medalisticii Europene filtrate prin prizma unor artiști contemporani de înaltă ținută, la care se remarcă încercări de a dezvolta tradiția genului, propunând moduri noi de reactualizare a elementelor stilistice clasice și acordând o mai nuanțată expresivitatea medaliei.

Desigur, materialul expus de cele trei țări prietene nu poate fi considerat global, având în vedere diferențele specifice de tradiție ale acestor țări, diferențe cărora le corespund în contemporaneitate expresii artistice cu caracter de asemenea specific. De aceea, fără a încerca să operăm o analiză exhaustivă, ne vom așezăni să desprindem câteva trăsături comune genului în momentul actual, trăsături puse în evidență și în expozițiile în discuție.

Astfel, ca o primă constatare în ceea ce privește încercarea de a ieși din canon, vom remarca folosirea ca suport nu numai a discului, ci adesea a planului rectangular, pentagonal etc., ca și a decupării basso-reliefului oferit ca atare în contururile imaginii sale, fără atestarea lui pe o placă suport.

Și pentru că aminteam procedeul științific de modelare a reliefului, este de remarcat folosirea - firește, la o scară miniaturală - a tuturor modelităților: de la relief înalt la cel plan, de la relief "en creux" la cel cu caracter decorativ, controlat de un plan paralel cu planul de bază.

În câmpul imaginii, inovațiile sesizate pe medalii sînt o expresie a celor din domeniul reliefului mare, cele mai diverse procedee: de compunere, modelare, stilizare, tratare diferențiată a câmpurilor cu diferență materializare, făcîndu-și loc și aici.

În sfîrșit, pe lângă mesajul ei concentrat în imagine, medalia conține în mod necesar și în formația purtată de text mutații inovatoare, oglindite într-o ingenioasă simbioză text-imagine, alimentate fără îndoială de cîștigurile graficii publicitare.

Amintind că la prestigioasele confruntări internaționale arta contemporană românească s-a ilustrat și în acest domeniu, trebuie să privim cele trei expoziții de medalii nu numai ca pe o interesantă acțiune din câmpul mai larg al schimburilor cultural-artistice, dar, în primul rînd, ca pe o mărturie a dorinței de dialog, de colaborare, de prietenie, a dorinței de pace și promovare prin limbajul înalt al artei a valorilor umane pe care țara noastră le promovează cu o pilduitoare și admirabilă consecvență.

TROIS EXPOSITIONS INTERNATIONALES DE MÉDAILLES À BUCAREST

Résumé

L'auteur signale l'ouverture à Bucarest de trois expositions internationales de médailles (polonaise en octobre 1979, russe en décembre 1979 et tchécoslovaque en mars 1980) et passe brièvement en revue le contenu de celles-ci.

On souligne en même temps le fait que ces expositions sont le témoignage du désir d'entretenir un dialogue, de la collaboration, de l'amitié et de la promotion par le langage de l'art des valeurs humaines que notre pays promet constamment.